

Bridge of Arta

39.151564, 20.9742679

Το θρυλικό γεφύρι της Άρτας, ορόσημο της πόλης πήρε την τελική του μορφή το 1612. Ωστόσο τα θεμέλια του γεφυριού δείχνουν ότι στη θέση αυτή υπήρχε γέφυρα ήδη από τους κλασσικούς ή ελληνιστικούς χρόνους. Η τελευταία προσθήκη έγινε στους χρόνους της Τουρκοκρατίας, όταν ανυψώθηκε το οδόστρωμα, οπότε το γεφύρι πήρε τη σημερινή του όψη.

Θρύλος και μαστοριά συναντιούνται πάνω στο υπέροχο αυτό κτίσμα, που αποτελεί και την πιο εντυπωσιακή υποδοχή της πόλης στον επισκέπτη που έρχεται απ' τα δυτικά, όπως και το εντυπωσιακότερο αντίο της για κείνον που τη γνώρισε και την αποχαιρετάει.

Η ιστορία του γεφυριού της Άρτας είναι πολύ παλαιότερη απ' ό,τι ίσως θα νόμιζε κανείς, επηρεασμένος απ' το γνωστό δημοτικό τραγούδι και την εποχή που αυτό αντιπροσωπεύει. Η σημερινή του όψη είναι η κατάληξη πολλών κατά καιρούς συμπληρώσεων και ανακατασκευών του αρχικού κτίσματος. Η ίδια η δομή και ο τρόπος κατασκευής του μαρτυρούν για τις διάφορες φάσεις ολοκλήρωσης του έργου και μας οδηγούν στην αφετηρία της ιστορίας του.

Περιγραφή και ιστορικό του γεφυριού

Είναι φυσικό, αφού σ' αυτά τα μέρη αναπτύχθηκε αξιόλογος πολιτισμός απ' τα προχριστιανικά ακόμη χρόνια, να είχαν φτιάξει και οι αρχαίοι Αμβρακιώτες σ' αυτό το σημείο κάποιο πέρασμα, έργο που ασφαλώς θα βελτιώθηκε στα Ελληνιστικά χρόνια, όταν ο Πύρρος έκανε την Αμβρακία πρωτεύουσα του κράτους του, κι ακόμη αργότερα - στα ρωμαϊκά χρόνια - με την άνθηση της Νικόπολης και την αύξηση της εμπορικής κίνησης. Δυστυχώς τα στοιχεία που μας παρέχουν οι αρχαίες πηγές είναι ελάχιστα και γι' αυτό είμαστε αναγκασμένοι να στηριχθούμε για τη μελέτη του στο ίδιο το κτίσμα.

Τα βάθρα του είναι κτισμένα με μεγάλους κανονικούς λίθους κατά το ισοδομικό σύστημα, με επίστεψη, έτσι που θυμίζουν τοιχοποιία ελληνιστικών μεγάρων. Αυτή λοιπόν η δομή των βάθρων μαρτυρεί ότι το γεφύρι θεμελιώθηκε κατά τους ελληνιστικούς χρόνους, και -κατά την άποψη του μελετητή Γιάννη Τσούτσινου- πιθανότατα είναι έργο του Πύρρου (3ος π.χ. αιώνας). Σύμφωνα με διαπιστώσεις του Φ. Πέτσα (αρχαιολόγου που παρακολούθησε τις εκσκαφές για τη στήριξη σιδερένιας γέφυρας πλάι στην παλιά στα χρόνια της κατοχής) το ίδιο χτίσιμο συνεχίζεται μέχρι τα κατώτατα θεμέλια του γεφυριού.

Πάνω σ' αυτά τα βάθρα -κατά την άποψη ορισμένων μελετητών -κτίστηκαν κατά τη Βυζαντινή εποχή (πρώτη περίοδος του Δεσποτάτου της Ηπείρου) ή κατά την άποψη άλλων στην πρώτη μεταβυζαντινή περίοδο, τέσσερις μεγάλες καμάρες, μεταξύ των οποίων παρεμβλήθηκαν στα ποδαρικά τους καθώς και στα ακρινά σκέλη του σεφυριού 8 συνολικά μικρά τοξωτά ανοίγματα, για να διοχετεύονται τα νερά σε περίπτωση πλημμύρας. Η τοιχοποιία της ανωδομής είναι ομοιόμορφη με μικρούς κανονικούς λίθους.

Φαίνεται ότι η μεγαλύτερη καμάρα -που λόγω του ανοίγματός της ήταν περισσότερο επισφαλής- από άγνωστη αιτία γκρεμίστηκε και ξαναχτίστηκε στην τουρκοκρατία, και είναι ακριβώς αυτή η ανακατασκευή της ψηλής καμάρας που γέννησε το θρύλο της στοίχειωσης της γυναίκας του πρωτομάστορα και το αντίστοιχο δημοτικό τραγούδι. Σύμφωνα με σωσμένες γραπτές μαρτυρίες η κατασκευή αυτή έγινε το 1612, οι εργασίες κράτησαν τρία χρόνια και η νέα καμάρα έγινε ακόμη ψηλότερη, για μεγα Το γεφύρι μετά την απελευθέρωση

Το 1881, όταν απελευθερώθηκε η Άρτα, το γεφύρι ήταν το σύνορο της ελεύθερης με την τουρκοκρατημένη Ελλάδα. Το διώροφο νεοκλασικό κτίριο στο δυτικό άκρο του γεφυριού - που κτίστηκε το 1864 από αυστριακό αρχιτέκτονα και σήμερα στεγάζει το λαογραφικό μουσείο - αρχικά χρησιμοποιήθηκε ως φυλάκιο της Γέφυρας και αργότερα - μετά το 1881- ως μεθοριακός σταθμός - τελωνείο των Τούρκων. Στο τέλος της δεκαετίας του 1930 πλάι στα αρχαία βάθρα προστέθηκαν και τσιμεντένια - αισθητικά εκτρώματα - για τη στήριξη ξύλινης αρχικά γέφυρας, την οποία οι Γερμανοί κατακτητές, ενίσχυσαν με σιδηροδοκούς για τη διέλευση των οχημάτων τους. Το 1945 κατασκευάσθηκε κανονική σιδηρογέφυρα η οποία σε συνδυασμό με τις χονδροειδείς τσιμεντοβάσεις της κατέστρεψε τη βόρεια όψη του Παλιού γεφυριού. Μόλις πριν λίγα χρόνια απαλλάχτηκε το μνημείο απ' αυτούς τους "κακοήθεις όγκους του και με τις εργασίες στερέωσης ξαναβρήκε την αρχική του λάμψη.

Στην ανατολική όχθη του Αράχθου, κοντά στην αρχή της γέφυρας, σώζεται μεγάλος πλάτανος, ο πλάτανος του Αλή πασά, γιατί -όπως λένε- στον ίσκιο του καθόταν ο Αλής και έβλεπε κρεμασμένους απ' τα κλαδιά του όσους είχε καταδικάσει σε θάνατο με απαγχονισμό.

Πάνε χρόνια που το γεφύρι ορφάνεψε απ' το φυσικό του σύντροφο, το νερό, αφού μετά την κατασκευή του υδροηλεκτρικού φράγματος Πουρναρίου το 1981 δεν υπάρχει συνεχής ροή στο ποτάμι. Έτσι το μνημείο έπαψε να δροσίζει τα πόδια του, κατάντησε εκκλησιά χωρίς εικόνες, βρύση χωρίς νερό. Το 1983 για τον ίδιο λόγο (ακανόνιστη ροή) διέτρεξε θανάσιμο κίνδυνο. μπορεί βέβαια να γλίτωσε τότε -έστω και την τελευταία στιγμή- απ' την καταστροφή, εξακολουθεί όμως να γεφυρώνει ένα στέρφο από νερό ποτάμι, πληρώνοντας μ' αυτό τον τραγικό τρόπο το τίμημα της εξέλιξης.

Overview

Purpose: Excursion	Type: Sights	Country: Greece
City: Arta		

Agent info

marketing@greekmap.eu – Agent

Greek Map